

Lovgivningsresultaterne have været tilfidsatte, og derfor er det da særlig Resultaterne for disse, man mener at kunne vise hen til, naar man betegner denne Periode som værende en Periode, der var særlig gavnlig for Smaaafolk. Naar der nu foreligger et Lovforslag som dette, tvivler jeg ikke om, at der er mange her, der ville finde det absurdt, at jeg vil komme med en Sammenligning mellem en kongelig Højhed og en fattig Arbejdsmand, mellem hvad man finder, der er heldigt for den ene og den anden af disse to. Men der er dog den Lighed mellem dem, at de begge ere Statsborgere. Der er dernæst den Forskel mellem disse to, at den ene kan være trængende i allerhøjeste Grad, medens den anden ikke er det. Der er ogsaa en Forskel i en anden Retning, og det er den, at den ene sandsynligvis har tilbragt et langt Liv — det gælder i hvert Tilfælde for deres Vedkommende, som man i forrige Samling behandlede Understøttelseslove for — i Slid og Slæb og Strid for at naa at erhverve det nødvendige Underhold, medens dette næppe kan være Tilfældet for den andens Vedkommende. Det stiller sig altsaa for mig, som om der her er en dyb Forskel, og dog er der ogsaa en Lighed, nemlig den, at der er Tale for begge om offentlig Understøttelse. Lige over for dem, vi behandlede Love for i Fjor, har man ikke kaldt det Apanage — man vælger ikke saa sine Udtryk, naar det gælder de smaa i Samfundet, og det kommer jo heller ikke an derpaa — men der var en Ting, som man væsentlig lagde Vægt paa, da vi behandlede Understøttelseslovene for trængende Statsborgere i Fjor, og det var, at det, der skulde begrunde, at Statsborgere overhovedet fik offentlig Understøttelse eller med Jøse thuede til det offentlige Understøttelse, var Trang. Der skulde være Trang til Stede, der skulde være manglende Evne til at kunne forsørge sig og sine. Det var det, der først og fremmest forlangtes; førend der var Tale om, at en saadan Trang var til Stede, kunde der ikke være Tale om nogen Berettigelse til at henbende sig til det offentlige. Det er heller ikke ukendt, at man ikke betragter det som nogen Dyd hos Statsborgere at ty til det offentlige Understøttelse, tværtimod, man betragter det netop som en Ære for en at kæmpe til det sidste for ikke at maatte ty til det offentlige for at kunne klare sig selv og hjælpe sig gennem Livet. Det betragtes næsten som en Skam at skulle ty til det offentlige. Her er ogsaa en Forskel, idet det i det heromhandlede Forhold betragtes som en Ære. Det er jo en Selvfølge, at de, der ere fødte

til Velstand her i Livet, altid skulle være paa Solfiden, som Bræsten sagde ved Bergs Riste, og det er saare naturligt, at de, der ere fødte paa Solfiden, hele Livet igennem vedblive at være paa Solfiden, ligesom at de, der ere fødte paa Skuggesiden, saa at betale for at gøre Solfiden for de andre saa glimrende som muligt. Man kan imidlertid ikke undlade — jeg kan i det mindste ikke undlade det under de nærværende Forhold — naar et Lovforslag som dette kommer frem, at rette det Spørgsmaal til sig selv: Mon vedkommende selv have ønsket, at et saadant Lovforslag skulde komme frem, Trang kan der jo ikke være Tale om, at der skulde være til Stede. En Mand, der har 24,000 Kr. om Aaret i Gage, og en anden, som har en hovedrig Fader, hvad det jo er givet, at han har, kunne ikke betragtes som værende i Trang i den Forstand, hvori vi i almindelig daglig Tale bruge Ordet Trang; derom kan der ikke være Tale. Og det Spørgsmaal stiller sig da for mig: Kan det være disse Folks Ønske, at der skal fremkomme et saadant Forslag om yderligere Understøttelse eller yderligere Bevilling af Midler til deres Levevilkkaar? Jeg har ikke rigtig kunnet tro paa det, og jeg har ogsaa jendnu nærmest den Tro, at det ikke er de vedkommende selv, der enten have udtalt eller ladet fremkomme noget Ønske i denne Retning, men at Lovforslagets Fremkomst ligger si hele den Synsmaade, som Regeringen og de ledende have paa, hvorledes man skal stille sig over for saadanne Sager. Disse Betragtninger kunne meget vel fremkomme som Resultat af hele det System, hvorunder vi leve, og jeg forstaar vel, at man betragter mine og andre Menigmands Anskuelser i denne Retning som værende overordentlig absurde, men jeg tror ikke, at de vedkommende ved Bedømmelsen af dette Lovforslag og af deres hele Stilling i og for sig ere hjente med, at noget saadant fremkommer. Jeg tror det ikke, thi den menige Befolknings Betragtninger over det her foreliggende Lovforslag ville blive af en saadan Natur, at de ikke blive til Gunst for de Personer, som man her gennem Lovforslaget søger at gavne. Det er umuligt, at Folk, som tage

Rettelse.